

785

1827. «Προσκυνοχάρτι», ἀπὸ 9 Ἰουλίου, τοῦ Ἀχμέτ πασᾶ, βεκίλη τοῦ Ἰμπραῖμ πασᾶ «πληρεξουσίου τῶν Ὀθωμανικῶν Δυνάμεων», ἐν 201, σ. 516. «Δίδεται τὸ ἡμέτερον ὑψηλὸν μπουγιουρδί μας παρὰ τῆς ἐμῆς πληρεξουσιότητος εἰς Καζὰ Πύργον μὲ τῶν κάτωθι περιχωρίων ὡς φανερόνομεν Σκουροχώρι, Μερτιά, Ἀγιάννη, Σκαφιδιά, Τσόγια, Ἀγιώργη, Λαμπετή, Μαλύρι, ἐπειδὴ ἦλθον μὲ προθυμίαν εἰς τὸ μεγάλο μερχαμέτι μας, προσπίπτοντας ἐξ ὅλης τῆς θελήσεώς τους, προσκυνῶντας τὸ κραταιὸν Δοβλέτι μας καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ ζητῶντες παρ' ἡμῶν τὸ ράγι. Βλέποντας λοιπὸν τὴν ἐμπιστοσύνην τους, ὅπου ὑπόσχονται πρὸς ἡμᾶς, τοὺς ἐδόθη τὸ ὑψηλὸν μας ράγι μπουγιουρτή μας, νὰ εἶναι προφυλαγμένοι τόσον ἀπὸ τὰ στρατεύματά μας, ὥσάν ἀπὸ κάθε ἐναντίον, ἢ τιμὴ τους, ἢ ζωὴ τους καὶ ὅλον τὸ πρᾶγμά τους, ὅτι ἔχουν καὶ νὰ εἶναι διὰ πάντα, κατὰ τὴν ὑπόσχασίν τους, πιστοὶ ραγιάδες, νὰ δουλεύουν τὸν τόπον τους καθὼς ὡς πρῶτα . . .».

786

1827. Διάταξις Διοικήσεως τῆς ἐλλ. Ἐπικρατείας, τῆς 1 Μαΐου, ἐν 228, τ. 9, σ. 121–127.
«... ΚΔ'. (Οἱ δημογέροντες) ἐκτελοῦν τὰ χρεὴ τῶν εἰρηνοδικῶν. ΚΕ'. Οἱ μνήμονες (νοτάριοι) ἐκλέγονται ἀπὸ τὰς κοινότητας, ἕως ὅτου νὰ ἐκδοθῇ νόμος περὶ τούτου . . .».

787

1827. Διονυσίου Πύρρου τοῦ Θετταλοῦ, Νομικὸν Βιβλίον κατ' ἀλφάβητον εἰς εἴκοσι βιβλία, θεωρητικόν, δικανικόν καὶ ἐκκλησιαστικόν, ἐκ τῆς Ἑξαβίβλου καὶ τοῦ Μολδαβικοῦ Κώδικος τοῦ Καλλιμάχη,
Πρβλ. ἐν 135, σ. 14, σημ. 7 καὶ ἐν 56. Ἡ τύχη τοῦ χφ. ἄγνωστος.

788

1828. Ψήφισμα ΙΘ', τῆς 15 Δεκ., τοῦ Κυβερνήτου, ἐν 228, τ. 11, σ. 505–511. Περὶ τοῦ Διοργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων.
Κεφ. Α' — 4. ὁ δημογέρων ἐκτελεῖ τὰ ἔργα τοῦ Εἰρηνοδίκου.
6. Κρίνει οὗτος ἀνεκκλήτως, τοῦ χωρίου μέχρι 3 διστήλων, τῆς κωμοπόλεως μέχρι 5 καὶ τῆς πόλεως μέχρι 7.
7. Κρίνει ἐκκλητῶς τῆς κωμοπόλεως μέχρι 40 καὶ τῆς πόλεως μέχρι 60.
8. Διὰ τ' ἀνώτερα ποσά, ἀναφέρονται εἰς τὸν εἰρηνοδίκην, πρὸς συμβιβασμόν.
38. Τὰ δικαστήρια ἀκολουθοῦν εἰς μὲν τὰ πολιτικά, τοὺς Νόμους τῶν Αὐτοκρατόρων, περιεχομένους εἰς τὴν Ἑξάβιβλον τοῦ Ἀρμενοπούλου, εἰς δὲ τὰ ἐμπορικὰ τὸν τῆς Γαλλίας ἐμπορικὸν Κώδικα.

789

1828. Ἐγγραφὸν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Συμμάχων Αὐλῶν, ἀπευθυνουσῶν 28 ἐρωτήματα, ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου,

έν 404, τ. 4, σ. 460–525 καί, ὀρθότερον, έν 228, τ. 11, σ. 236–244. Ἡ Ἀπάντησις τοῦ Πανελληνίου, διὰ τοῦ Καποδίστρια, ἀπὸ 18/30 Ὀκτ., έν 404, τ. 4, σ. 460–525 καί έν 228, τ. 11, σ. 256–335. Αἱ ἀπαντήσεις τῆς Κυβερνήσεως, ὅχι πάντοτε ἀκριβεῖς (πρβλ. έν 169, τ. 2, σ. 56–58). Ἰδιαιτέρως διὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 28 ἐρώτημα, πρβλ. τὸ Ὑπόμνημα τοῦ Πανελληνίου, έν 228, τ. 11, σ. 247–252, έν ὑποσημειώσει. Ἰδιαίτερον ἐμπιστευτικὸν Ὑπόμνημα, ἀπὸ 11/23 Σεπτ. 1828, τοῦ Ἰω. Καποδίστρια, έν 404, τ. 4, σ. 453–460.

«...Ἐρώτημα Θ'. Εἰς ποίας ἀποκαρπώσεις καὶ ἄλλα δοσίματα οἱ χωριᾶται ἦσαν ὑπόχρεοι πρὸς τοὺς κτήμονας ;

(Ἀπάντ.) Οἱ ἐνοικιασταί, ὅσοι ἐκαλλιεργοῦσαν γαίας τουρκικὰς, ἐπλήρωναν εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας τὰς ἀποκαρπώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ὑπεχρεοῦντο διὰ τῶν συμφωνητικῶν των... Τρία εἶδη συμφωνητικῶν ἐγίνοντο κατὰ συνήθειαν, διὰ τὸ ἐνοίκιασμα τῶν γαιῶν : 1. Τὸ συντροφικόν. Κατὰ τοῦτο, ἀπὸ τὴν ὅλην ποσότητα τοῦ καρποῦ ἐλαμβάνοντο ὅλα τὰ... ἔξοδα· ἔδιδαν καὶ τὴν τακτικὴν δεκατιάν. Καὶ ἔπειτα, ὁ ἰδιοκτῆτης καὶ ὁ ἀγρονόμος ἐμοίραζαν ἐξίσου τὸ ὑπόλοιπον μέρος. — 2. Τὸ τριτάρικον. Δυνάμει τούτου, ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς καλλιεργείας ἦτον εἰς βάρος τοῦ ἀγρονόμου. Τὸ δέκατον ἐπληρῶνετο ἀπὸ τὸ ὅλον τῶν προϊόντων. Τῶν δὲ ὑπολοίπων, διαιρουμένων εἰς ἐννέα μερίδια, τὰ μὲν τρία ἐλάμβανεν ὁ ἰδιοκτῆτης, τὰ δὲ ἄλλα ἐξ ὁ ἀγρονόμος. 3. Τὸ γεόμορον ἢ ἀποκοπή... Ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς καλλιεργείας καὶ αὐτὸ τὸ δέκατον ἦτον εἰς βάρος τοῦ ἀγρονόμου. Οὗτος περιπλέον ἦτον ὑπόχρεος νὰ δίδῃ εἰς τὸν ἰδιοκτῆτην... καὶ ἂν τὸ θέρος ἦτον ἀφθονοπάροχον ἢ ὅχι, τόσον γέννημα, ὅσον ἦτον ἀναγκαῖον διὰ τὴν σποράν. Ἐκ τοῦ προϊόντος τῶν ἐλαιῶν, ὥφειλε νὰ δίδῃ τὰ $\frac{2}{7}$. Αἱ δὲ ἀποκαρπώσεις... διωρίζοντο ἀπὸ τὰ διάφορα ἄρθρα τοῦ συμφωνητικοῦ. Συνηθέστερον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἦτον τὸ τριτάρικον... Εἶχον καὶ οἱ χριστιανοὶ διάφορα εἶδη κτημάτων, ἀναγνωριζομένων ὡς τοιούτων καὶ ἀπὸ τοὺς τούρκους. Τοῦτο ἀποδεικνύεται μὲ τρόπον ἀναντίρρητον ἀπὸ τὸ Νουζούλ Ἀβαρίζ (ἐνοίκιον γῆς κατοικουμένης) καὶ περιπλέον ἀπὸ τὰ Ταπία ἢ Χοτσέτια (ἐπίσημα ἐγγράφα ἰδιοκτησίας), διδόμενα ἀπὸ τὸν σπαχῆν, τὸν βοεβόδαν, ἢ τὸν κατῆν...

Ἐρώτ. Γ'. Πόσος ἦτον εἰς Ἑλλάδα ὁ τόκος πρὶν τοῦ ἔτους 1821 ;...

(Ἀπ.) Ὁ τουρκικὸς νόμος δὲν ἐσυγχώρει νὰ λαμβάνεται διάφορον ἐπὶ τῶν δανειζομένων χρημάτων, ἐκτὸς ἂν τὸ κεφάλαιον ἀνῆκεν εἰς ὀρφανὰ, τότε οἱ κριταὶ ἐδιόριζον πρὸς 10 % τὸν χρόνον. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ τὸ διάφορον τῶν χρημάτων δὲν ἦτο κανονισμένον, αὐτὸ ἤλλαζεν ἀπὸ 12 ἕως 30 %, κατὰ τὰς περιστάσεις, τοὺς τόπους καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν δανειζομένων... Ἐν γένει ἡ μικροτέρα τιμὴ τῆς γῆς, πρὶν τοῦ 1821, ἦτον πρὸς 10 γρόσια τὸ στρέμμα καὶ ἡ μεγαλυτέρα πρὸς 60.

...Ἐρ. ΙΒ'... (Ἀπ.)... Τὰ ἀκίνητα κτήματα τῶν ὑπηκόων Γραικῶν, Ἀρμενίων καὶ ἄλλων, εἶναι ὡσανύτως κληρονομικά, δι' ἐνὸς ἐλαφροῦ ἐνοικιακοῦ δοσίματος, τὸ ὁποῖον ἐκάστη Κοινότης ὑποχρεοῦται νὰ πληρῶνῃ ἐτησίως εἰς τὸ Θησαυροφυλάκιον...

Ἐρ. ΙΗ'. Ποῖα ἐκ τῶν ἐπιβαλλομένων δοσιμάτων ἐπροσδιορίζοντο... εἰς τὰ τοπικὰ ἔξοδα καὶ ποῖα τὰ ἀναγόμενα κατ' εὐθείαν εἰς τὸ Μιρὶ τῆς Κπ. ;

(Ἀπ.) Τὰ εἰς τὸ Μιρὶ κατ' εὐθείαν ἀναγόμενα δοσίματα, ἦτον : τὰ Χαράτζια, τὸ Νουζούλ Ἀβαρίζ, τὰ ἐκ τῶν Δεκάτων καὶ Προβατονομίων, τὰ ὁποῖα δὲν ἐδιορίζοντο εἰς τοὺς σπαχίδες... Τὰ δὲ προσδιορισμένα εἰς τοπικὰ ἔξοδα ἦτον : α') τὸ μέρος τῶν Δεκάτων καὶ Προβατονομίων, τὸ ὁποῖον ἐλάμβανον οἱ σπαχίδες, β') ὁ κονδουμῆς, γ') οἱ μισθοὶ τῶν

καμπιμπουλουνμπασίδων, δ') τὰ ἔξοδα τῶν ταχυδρομείων, ε') τὰ ἑκτακτα ἔξοδα ὑπὸ τὸ ὄνομα Γκιλέν-γκετσέν καὶ Μεσαρίφια . . .

Ἐρώτ. ΚΓ'. Πόσον ἐσύναζεν ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ἐπαρχίας ἀπὸ πᾶσαν ἑλληνικὴν οἰκίαν καὶ πόσον τὸ ὅλον τῶν ἐντεῦθεν συναζομένων ; . . . Οἱ πλείότεροι ἐξ αὐτῶν ἐσύναζον καθ' ἔτος τρία γρόσια τὸ πολὺ, ἢ 40 παράδες τοῦλάχιστον ἀπὸ πᾶσαν οἰκογένειαν.

Ἐρώτ. ΚΔ'. Ποῖαι αἱ κατὰ τὴν Ἑλλάδα ὀθωμανικαὶ Ἀρχαὶ ἀπὸ τὸν πασᾶν ἕως τὸν κοτζάμπασην ; Ποία ἡ ἐξουσία των καὶ ποία ἡ ἑκτασις τῆς δικαιοδοσίας τοῦ καπιτὰν πασᾶ ἐπὶ τῶν νήσων τοῦ ἀρχιπελάγους ;

(Ἀπ.) . . . Εἰς πᾶσαν ἑπαρχίαν ἦτον ἓνας καδῆς, διοριζόμενος ἀπὸ τὸν Ρούμελη-Καζασκέρην, ἐκ τῆς τάξεως τῶν γραμματισμένων. Διέμενε δὲ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο ἀπὸ 6 ἕως 12 μῆρας καὶ σπανίως ἕως 18. Ἐδίκαζεν ἀνεκκλήτως ὅλας τὰς πολιτικὰς καὶ ἐμπορικὰς ὑποθέσεις, παντὸς εἶδους καὶ βαθμοῦ. Αὐτὸς ὁ ἴδιος ἦτο καὶ ἐκτελεστής τῶν ἀποφάσεών του, τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων μόνος ὁ πασᾶς ἠδύνατο νὰ ἀναβάλῃ, ἐκκαλῶν τὴν ὑπόθεσιν εἰς Τριπολιτσάν πρὸς ἀναθεώρησιν. Ἐντούτοις αὕτη ἡ δυννητικὴ ἐκκλήσις ἦτον κατάχρησις ἐξουσίας . . . Αἱ κρισολογίαι . . . παρετείνοντο ἐπ' ἄπειρον, διότι ἡ Νομικὴ τῶν τούρκων, οὕσα ἀσαφὴς καὶ ἀντιφατικὴ, ἐξηγεῖτο κατὰ διαφόρους τρόπους παρὰ τῶν οὐλεμάδων καὶ ἐκ τούτου ἐπὶ μᾶλλον συνεπλέκετο ἡ δικανικὴ. Εἰς τὸν διορισμὸν νέου πασᾶ ἢ καδῆ, αἱ προδικασθεῖσαι ὑποθέσεις ἐδύναντο νὰ συζητηθῶσι καὶ πολλάκις ἡ ἀπόφασις τοῦ νέου καδῆ ἦτον ἐναντία τῆς τοῦ προκατόχου του . . . Αἱ τοπικαὶ συνήθειαι καὶ ὁ καιρὸς μόνον ἠδύναντο νὰ δόσωσι τέλος εἰς παρομοίας κρισολογίας. Περὶ δὲ τῶν ἐγκληματικῶν ὑποθέσεων ὁ καδῆς ἀνεφέρετο εἰς τὸν πασᾶν καί, ἄνευ ρητῆς αὐτοῦ διαταγῆς, δὲν ἐδύνατο νὰ ἐξετάσῃ τοιαύτην ὑπόθεσιν . . . "Ολαὶ αἱ πωλήσεις ἀμπελώνων, ὀσπητίων, δένδρων, ἐργαστηρίων, κλπ. ἀπαιτεῖτο νὰ καθυποβάλλωνται εἰς τὸν καδῆν. . . . Εἰς τὰς μεταξὺ χριστιανῶν καὶ μουσουλμάνων διαφορὰς, ἡ μαρτυρία ἐνὸς χριστιανοῦ δὲν ἦτο δεκτὴ, οὔτε ὑπέρ, οὔτε κατὰ. . . .

Πρὶν τῆς ἀναγορεύσεως τοῦ νῦν σουλτάνου (Μαχμουτ Β', 1808), ὁ βοϊβόδας διωρίζετο παρὰ τῆς Πόρτας, κατ' αἴτησιν τῆς Κοινότητος ἢ τῶν Μαλικιανῶν Ζααπίδων (ἀγοραστῶν τοῦ δεκάτου). Ἀλλὰ δυνάμει ψηφίσματος τοῦ νῦν σουλτάνου ὁ διορισμὸς τῶν βοϊβοδάδων ἐγένετο ἀπὸ τοὺς πασάδες . . . Ὁ βοϊβόδας ἦτον ἐνιαύσιος . . . Οἱ κοτζαμπάσιδες ἐκλέγοντο ἀπὸ τοὺς προεστῶτας τῶν κωμοπόλεων καὶ τῶν χωρίων . . . χωρὶς . . . ποσῶς νὰ παρέμβῃ καμμία τουρκικὴ Ἀρχή . . . Ὁ καδῆς, ἐνώπιον τοῦ βοϊβόδα, τοῦ ἀγιάνη καὶ τῶν ἐπισημοτέρων τούρκων, μαρτυροῦντων τὴν θέλησιν τῶν προεστῶτων, ἐξέδιδε τὸ ζητούμενον πιστοποιητικὸν καὶ διευθύνοντο ὅλα εἰς τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ πασᾶ. Οἱ κοτζαμπάσιδες ἦσαν ἐνιαύσιοι . . . Οὗτοι ἐκανόνιζον τὸν τρόπον τῆς εἰσπράξεως τῶν δοσιμάτων καὶ ἐδύναντο νὰ κάμνωσιν ἑκτακτα ἔξοδα . . . Εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ προδιαθέτωσιν ἐν γένει ὅλας τὰς ὑποθέσεις τῶν ραγιαδῶν, ἐνταυτῷ καὶ νὰ κρίνωσι τὰς ὑποθέσεις των, ὁποιασδήποτε φύσεως· καὶ ἂν εὐχαριστῶντο ἀμφοτέρω τὰ μέρη, καμμία τουρκικὴ Ἀρχή δὲν ἠδύνατο νὰ παρεμβῇ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ὑποθέσεως. Ἀκόμη καὶ οἱ ὑπὸ φυλακὴν χριστιανοὶ ἐδύναντο νὰ προστρέξωσιν εἰς τοὺς κοτζαμπάσιδες διὰ νὰ τύχωσι τῆς ἐλευθερώσεώς των. . . . Καὶ εἰς οὐδένα ἄλλον, παρὰ τὸν πασᾶν, δὲν ἐχρεώστον νὰ δίδωσι λόγον τῆς διοικήσεώς των. Εἰς τοῦτον δὲ μόνον ἀπέκειτο τὸ δικαίωμα νὰ τοὺς παιδεύῃ ἢ νὰ τοὺς ἀνταμείψῃ . . . Εἰς τοὺς τούρκους ἡ συνήθεια εἶχεν ἰσχὺν ἀνωτέραν τοῦ νόμου . . .

Ἡ ἐπαρχία τῆς Σπάρτης εἶχε σύστημα διαφορετικόν. Πρὸ τοῦ 1770, διοικεῖτο ἀπὸ τοὺς

Καπιτάνους, μεταξύ τῶν ὁποίων ἐκλέγετο ὁ ἀρχηγός . . . Ἡ ἐπαρχία αὕτη ἐπλήρωνεν εἰς τὴν Πόρταν 4000 γρόσια διὰ κεφαλιάτικον. Εἰς τὴν Μάνην, πώποτε δὲν ὑπῆρξε τουρκικὴ Ἀρχή. Μετὰ τὸ 1770 ὁ Καπιτὰν πασᾶς διετάχθη ἀπὸ τὸν σουλτάνον νὰ διορίσῃ ἐκεῖ Διοικητὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα Μπέην τῆς Μάνης καὶ ἔκτοτε ἡ ἐπαρχία αὕτη ἠραγκάσθη νὰ πληρῶνῃ 15000 γρόσια κεφαλιάτικον . . .

Ἡ νῆσος Ὑδρα, ὑπῆγετο εἰς τὸν καπιτὰν πασᾶ καὶ διοικεῖτο παρὰ τῶν ἐντοπίων ἀριστοκρατικῶς. Οἱ πρόκριτοι . . . οἱ σημαντικώτεροι κατὰ τὰ πλούτη καὶ τὴν ἐπιρροήν, ἦσαν εἰς δύο κόμματα διηρημένοι, ἕκαστον τῶν ὁποίων διοικοῦσεν ἐναλλάξ τὴν νῆσον ἐνιαυσίως. Τὸ σῶμα τῶν προκρίτων ἔκαμνε διατάξεις διὰ τὴν διατήρησιν τῆς εὐταξίας, διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν θαλάσσιον ἀστυνομίαν. Εἰς δὲ τῶν ἐντοπίων ἐκτέλει τὰ χρέη τοῦ ἀστυνόμου, ὑπὸ τὸ ὄνομα ζαμπίτης . . . Ἡ Ὑδρα εἶχε προσέτι μίαν Καγκελλαρίαν, συνισταμένην ἀπὸ ἑνα γραμματέα καὶ τινες παρόδρους, οἱ ὁποῖοι ἐδίκαζον τὰς διαφοράς. Αἱ ἀποφάσεις των ἀνεκρίνοντο παρὰ τῶν προκρίτων. Ἐκτέλει δὲ ἡ Καγκελλαρία καὶ καθήκοντα τοῦ μνήμονος (νοταρίου). Ἐν κριτήριον ἐκκλησιαστικὸν ἔκρινε τέλος πάντων τὰς συμπιπτούσας διαφοράς περὶ γάμου, διαζυγίου, κτλ.

Ἡ νῆσος Σπετσῶν διοικεῖτο καθ' ὃν τρόπον καὶ ἡ Ὑδρα.

Ἡ νῆσος Ψαρῶν ὑπῆγετο εἰς τὸν Καπιτὰν πασᾶν καὶ διοικεῖτο ἀπὸ Δημογέροντας ἐκλεγομένους ἀπὸ τὸν λαόν. Οἱ πολῖται ὅλοι, εἰς γενικὴν συνέλευσιν συναθροιζόμενοι, ἐνήργουν τὴν ἐκλογὴν 12 ἐκλογέων, οἵτινες ἔκλεγον δι' ἓν ἔτος τρεῖς δημογέροντας καὶ ἓνα ταμίαν . . . Ὅλαι αἱ περὶ πολιτικῶν ἢ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων διαφοραὶ καθυπεβάλλοντο εἰς αἵρετοκρίσιαν . . .

Αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου Πελάγους . . . ὑπῆγοντο ὡσαύτως εἰς τὸν καπιτὰν πασᾶν ὅστις εἰς πᾶσαν μίαν ἔστελλεν ἓνα ἐπιστάτην τοῦ δεκάτου, μουσουλμάνον εἴτε χριστιανόν, ὀνομαζόμενον ζαμπίτην. Ἐκάστη τῶν Νήσων τούτων εἶχε τοὺς προεστῶτάς της, ἐκλεγομένους ἐκ τῆς κλάσεως τῶν πλουσιωτέρων καὶ ἰσχυροτέρων . . . Αἱ διαφοραὶ ἐθεωροῦντο ἀπὸ τοὺς Προεστῶτας ἢ αἵρετοκριτάς, ἀλλ' ἐγκαλοῦντο εἰς τὸν Καπιτὰν πασᾶν, ὅστις ἀπεφάσιζε πάντοτε τὰ ἐγκληματικά. . . . Αἱ νῆσοι Λέρος, Κάλυμνος, Νίσυρος, Τήλος, Χάλκη, Κάρπαθος, Σύμη καὶ Καστελόριζον, ὑπῆγοντο εἰς τὸν μπέην τῆς Ρόδου, ὅστις ἔστελλεν εἰς αὐτὰς ζαμπίτιδες. Ἐντοσοῦτῳ εἶχον καὶ τοὺς Προεστῶτας των . . .

Ἐρώτ. ΚΕ'. Ποῖα τὰ προνόμια ἢ ἀστικά δικαιώματα, ἀφεθέντα εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ ποῖα τὰ μερικώτερα, χαρισθέντα εἰς τινες περιοχὰς ἢ νήσους ;

(Ἀπ.) . . . Ὁ νῦν σουλτάνος, διὰ ψηφίσματός του, κατήργησεν εἰς τὴν Πελοπόννησον τὴν εἰς τὸ ἐπίλοιπον τῆς Τουρκίας ἐνεργουμένην συνήθειαν, τοῦ νὰ δημεύονται τὰ ὑπάρχοντα τῶν ἀποθησκόντων χριστιανῶν, ὅσοι ἦσαν εἰς δημόσια πράγματα . . . Οἱ ἀρχιερεῖς τῶν ἐπαρχιῶν, διοριζόμενοι ἐφ' ὅρου ζωῆς ἀπὸ τὸν πΚ., ἐλάμβανον ἀπὸ τὴν Πόρταν δίπλωμα, λεγόμενον μπεράτι, διὰ τοῦ ὁποίου τοῖς ἐδίδετο ἡ ἐξουσία νὰ κρίνωσιν ὅλας τὰς διαφοράς τῶν χριστιανῶν ἐκκλητῶς, ἀνεκκλήτως δὲ τὰ περὶ τοῦ γάμου, διαζυγίου, κλπ. καθὼς καὶ τὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως. Εἰς τὰς μεγάλας πόλεις, περιπλέον, αἱ βιομηχανικαὶ κοινότητες εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγωσιν ἀντιπροσώπους, οἵτινες ἔκρινον αὐθαιρέτως τὰς μεταξὺ τῶν τεχνιτῶν διαφοράς . . .

Ἐρώτ. ΚΣ'. Ποίου εἶδους τοπικῆς ἐξουσίας, δικαστικῆς, διοικητικῆς ἢ ἀστυνομικῆς, ἐπετρέπετο ἢ χορήγισις εἰς τοὺς ἰδίους Ἕλληνας εἰς ἕκαστον τμήμα, ὑπὸ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς ὀθωμ. Κυβερνήσεως ;

Ἐρώτ. ΚΖ'. Εἰς ποίαν κλάσιν ἀνθρώπων ἀνήκεν ἡ ἐξουσία αὕτη πρὶν τῆς ἐλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ; Ποῖος ὁ ἀριθμὸς τῶν μετερχομένων αὐτήν ; Πῶς ἐδιορίζοντο καὶ διετηροῦντο, καὶ πρὸς ποῖον ἦσαν ὑπεύθυνοι ;

Ἐρώτ. ΚΗ'. Εἰς ποῖα τῆς ἐλλ. ἐξουσίας μέρη εἶναι ἐν χρήσει ἔτι τοιαῦται Ἀρχαί, καὶ εἰς ἑλλειψιν αὐτῶν, ποῖον εἶδος ἀστυνομίας ἢ διοικήσεως ἀντικατέστη ;

790

1828. Ἐκθεσις, ἀπὸ 14 Ἰαν., τοῦ Γραμματέως τοῦ Δικαίου Μιχ. Σούτσου, πρὸς τὸν Ἰω. Καποδίστριαν, περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Δικαιοσύνης ἐν τῇ χώρᾳ,

ἐν 173, τ. 1, σ. 399–400.

« . . . τύχη κακῇ, οὐδέποτε ὑπῆρξαν δικαστήρια ἄλλα παρὰ τὸ ἐν Σύρῳ ἐμπορικόν, τὸ τῶν λειῶν ἐνταῦθα (ἐν Αἰγίνῃ) . . . καὶ ἐν κακουργιοδικεῖον ἐν Ναυπλίῳ κατὰ τὸ 1826 ἰδρυθέν, ἔπειτα δὲ καταργηθέν . . . Πρὸ ταύτης τῆς Συνελεύσεως (τῆς Τροιζῆνος), αἱ διαφοραὶ τῶν πολιτῶν ἐκρίνοντο ἐνίοτε ἀπὸ ἐπιτροπᾶς διαιτητῶν, ὀνομαζομένων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ ἀπηγορεύθησαν, ὥς ἀντικείμεναι εἰς τὸ Σύνταγμα . . . Ἄλλον τρόπον δὲν εἶχα, εἰμὴ πότε μὲν νὰ κάμνω τὸν εἰρηνοδίκην, πότε δὲ νὰ παρακινῶ εἰς αἵρετοκρισίας . . . ».

791

1828. «Κατάστασις τῶν ἑκπαλαί σιουρουτίων τοῦ βηλαετίου νεχαγιᾶ Ζαγορίου»,

ἐν 213, Θ', σ. 82–86, ἐν 43, σ. 35–37 καὶ ἐν 150, σ. 56–61.

« 1. . . . ὅταν . . . ἓνας χανὲς ἐπιφορτισθῇ μὲ μεκεδῶνα ἀπὸ τὰ εἰς τὸ χωρίον του ἐμπύπτοντα κατὰ καιροὺς βασιλικά καὶ αὐθεντικά τεκλίφια μὲ τοὺς χρονικοὺς ἀναχρονισμοὺς, χωρὶς ἐλπίδα νὰ εἰσπορέσῃ νὰ τα ξεπλερώσῃ κατ' ἄλλον τρόπον, θέλοντας ἢ μὴ θέλοντας, τότε ἡ Κοινότης τοῦ χωρίου του, συμφώνως, ἐλευθέρως καὶ ἀνεμποδίστως ἐβγάξει ὅλην αὐτήν μπάστινα τοῦ χρεουμένου χανὲ κινητὰ καὶ ἀκίνητα, ἢ μέρος αὐτῶν, εἰς τὸ κοινὸν μιζᾷτ τοῦ χωρίου, τελαλίζοντάς την δέκα, εἴκοσι ἢ καὶ τριάντα ἡμέρας καὶ γίνεται ἡ πώλησις εἰς ἐκεῖνον, ὁποῦ δόσῃ τὰ περισσότερα, μὲ μόνην κοινὴν ὁμολογίαν τῶν εὕρισκομένων χωριανῶν, χωρὶς νὰ εἰσπορῇ μήτε ὁ νοικοκύρης, μήτε συγγενής, μήτε γείτονας νὰ πειράξῃ τὸν ἀγοραστήν εἰς τὸ παραμικρὸν καὶ ἀπὸ τὰ γρόσια αὐτῆς τῆς πωλήσεως ἐβγαίνει πρῶτον ἀπὸ κάθε ἄλλο μπόρτζι ὁ μεκαὲς τοῦ χωρίου καὶ ξεπληρώνεται καὶ ἂν περισσεύουν, παίρνει δεύτερον ἢ προῖκα, ἂν εἶναι ἀποδεδειγμένη, τρίτον τὰ ἀμανέτια, ἂν ἔχῃ ὁ νοικοκύρης δι' ἴδιόν του χρέος καὶ ἀκολούθως οἱ λοιποὶ δανεισταί.

2. . . . μὴ ἀπομνήσκοντες ἀρσενικά παιδιὰ εἰς ἓνα χανέ, παρὰ μόνον ἓνα κορίτζι, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμβαίνει τινὰς γαμβρὸς καὶ ἔχοντας αὐτὸς ὁ χανὲς προσητεριὸν μεκαγιᾶ ἢ μὴ ἔχοντας καὶ ἀκολούθως ἀπὸ χρόνου εἰς χρόνον ἐπιφορτισθῇ μὲ τὸν χισέν του ἀπὸ τὰ χρονικά ριζίματα καὶ ὁ γαμβρὸς αὐτός, ὅπου ἔμβῃ νοικοκύρης εἰς αὐτήν τὴν μπόστινα, δὲν εἰσπορέσῃ νὰ πληρώσῃ, τὸ χωρίον, πωλῶντας αὐτήν τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ ρηθέντος γαμβροῦ καὶ ἂν δὲν ξεπληρωθῇ ὁ μεκαγιᾶς, πωλεῖ καὶ ἀπὸ τὴν ἴδιαν μπόστινα τῆς γυναικός.

